

Dierenarts met hart voor India

auteur: Hilde Pauwels

Koen Van Rompay(45) is een Belgisch dierenarts, maar legde een niet zo gangbaar parcours af. Hij trok naar de Verenigde Staten om er onderzoek naar het hiv-virus te voeren. Tijdens een congres maakte hij kennis met de Indiër Selvam die in zijn land sociaal werker is. Daaruit vloeide een intensieve betrokkenheid voort.

? U bent dierenarts van opleiding. Waarom koos u voor deze richting?

Koen Van Rompay: „Al van kindsbeen af had ik een grote interesse in dieren. Bij mijn ouders thuis waren er veel huisdieren. Ook waren er vogels, kikvorsen, salamanders enzovoort. Ik volgde eerst drie jaar opleiding als dierenarts in Antwerpen, daarna zette ik de studies voort in Gent. In 1989 studeerde ik af met een specialisatiejaar chirurgie. Weliswaar heb ik daar later niets meer mee gedaan, ik startte ook geen eigen praktijk. Nog tijdens mijn opleiding had ik een beurs aangevraagd bij de Belgian-American Educational Foundation. Daarmee kon ik terecht aan de University of California in Davis. Drie maanden nadat ik was afgestudeerd, besloot ik te verhuizen. Sinds 1989 ben ik daar aan het werk als vorser.”

? Wat onderzoekt u precies?

„Mijn onderzoeksgebied is hiv en aids bij primaten. Het gaat om fundamenteel onderzoek. We testen geneesmiddelen en vaccins in de hoop iets te vinden dat bruikbaar is in de humane geneeskunde. Wanneer er voldoende positieve elementen zijn, is onderzoek bij mensen mogelijk. Zo werkte ik vijftien jaar lang met geneesmiddelen die werden ontdekt in Leuven, maar waarvan de licentie aan een Amerikaans bedrijf was verkocht. In overleg met dit bedrijf startte ik onderzoek bij apen. Omdat het er gunstig uit zag, wordt het nu gebruikt bij mensen. Wereldwijd staat het op nummer één van de gebruikte medicijnen, wat me uiteraard veel voldoening geeft. Uiteraard was mijn onderzoek maar één schakel van een hele reeks onderzoeken. Het stemt me vooral tevreden dat ons werk niet alleen maar wetenschappelijk zinvol is, maar ook een concrete toepassing kent. Zoiets weet je uiteraard niet bij aanvang.”

? U trok naar de VS. Waren daar meer onderzoeksmogelijkheden dan aan de Vlaamse universiteiten?

„Om verder te kunnen specialiseren zijn er ginds inderdaad meer kansen. In Californië hebben we een primatencentrum met ongeveer vijfduizend apen. De meeste dieren leven buiten, het klimaat is



er immers heel goed. Omdat het zo uitgebreid is, zijn we zelfvoorzienend. We moeten nauwelijks apen aankopen. Hier in België heb je geen centrum van die omvang, wel in Nederland. In Europa wordt het echter moeilijker en moeilijker om dit soort onderzoek te voeren. Waarom precies? Druk van de publieke opinie?”

? Op een hiv-congres leerde u Selvam kennen?

„Ik werd in 1997 uitgenodigd om naar een hiv-conferentie in Chennai, regio Madras, te gaan. Daar kon ik mijn onderzoek bij apen voorstellen. Het doelpubliek was heel ruim, er waren ook dokters, verpleegsters, sociaal werkers enzovoort. Dus er waren niet alleen wetenschappers. Ook ontmoette ik er aidspatiënten. Louter toevallig raakte ik in gesprek met Selvam, dat was tijdens een koffiepauze. Hij vertelde me over het werk dat hij in een plattelandsdorp deed. De man had toen READ opgericht, wat staat voor Rural Educational Action Development. Hij is jurist en sociaal werker en helpt er vooral kinderen zodat ze



een betere toekomst hebben. Toen ik hem ontmoette, was de werking van zijn organisatie nog heel kleinschalig. Hij verkocht onder meer kaarten die de vrouwen uit zijn dorp Andimadam in Tamil Nadu maakten om zo geld in te zamelen. Die kaarten vond ik heel mooi. Ze zetten me aan om me te verdiepen in de organisatie en deden me besluiten op mijn manier initiatieven te nemen om deze mensen te helpen."

? U reisde toen ook naar ginds. Hoe verliep dat?

„Na de conferentie keerde ik al snel terug naar het werk in de VS. Een jaar later werd ik terug naar Chennai uitgenodigd, maar dan voor een andere aidsconferentie. Daar koppelde ik een langer verblijf aan zodat ik met Selvam kon meereizen naar zijn dorp. Door de kaartenverkoop hadden we het voorafgaande jaar ongeveer duizend dollar ingezameld. Dat lijkt in onze ogen misschien niet zo spectaculair, maar het is een bedrag waarmee je in India heel veel kunt doen. Zo waren er met het bedrag intussen twee schooltjes ingericht. Ook kon men zelfhulpgroepen voor vrouwen opstarten, gericht op zelf-

redzaamheid. Op die manier kon men ook aan micro-financiering doen. Ik raakte echt onder de indruk van wat met het bedrag was gebeurd en besepte dat alle beetjes helpen. Het zette me aan om in de VS een non-profitorganisatie op te richten, die kreeg de naam Sahaya. Want ik wou de werking op een meer duurzame basis blijven ondersteunen."

? Intussen loopt de werking goed. Waar blijft u de drijfveer vinden voor dit vrijwilligerswerk?

„Het resultaat van onze inzet wordt elk jaar meer beloond. Bij elke terugkeer naar ginds zie ik hoeveel verschil we kunnen maken. Intussen loopt onze werking dertien jaar, het is ongelooflijk wat er is gerealiseerd. Dan denk ik onder meer aan de kinderen die dertien jaar geleden nog jong waren, maar waarvan sommigen nu aan de universiteit studeren. Zoiets is heel hoopgevend. READ heeft intussen ongeveer duizend zelfhulpgroepen, wat gigantisch veel is. Zoiets geeft veel voldoening. De mensen ginds zijn ons daar ook heel erkentelijk voor. Leuk is ook dat er nu veel meer communicatie mogelijk is. Aanvankelijk was dat heel moeilijk, alles

gebeurde via luchtpost. Nu is er internet, wat dus veel sneller gaat. We telefoneren via Skype. De sponsorkinderen komen elke maand naar het kantoor van READ en soms kunnen we met elkaar praten. Ook als we naar ginds gaan, hebben we een goed contact met hen. We maken uitstapjes en merken dat hun leven toch wel meer kansen kreeg. Zoiets is telkens weer een heel stimulerende ervaring."

? Hoe ondersteunt u de organisatie in India?

„Op verschillende manieren proberen we geld in te zamelen. We verkopen onder meer kaarten, we organiseren Indische etentjes die aan een cultureel programma gelinkt zijn. We proberen ook fondsen te vinden. Zo kregen we van de Elton John Aids Foundation een grote beurs van ongeveer honderdduizend dollar waarmee we een programma rond hiv opstartten. De leiders van de zelfhulpgroepen voor vrouwen en de plaatselijke barbiers hebben we een opleiding gegeven als peer educators over hiv en aids. Hun taak is om zoveel mogelijk mensen voor te lichten over de ziekte, preventie en behandelwijzen."

VWin/VMac

Hét volwaardig beheerprogramma voor uw praktijk/kliniek!
Gezelschapsdieren en/of Nutsdieren
VWin Classic, VWin Netwerk, VWin "IP", VWin Portable (Windows/Mac)
Soepel en gebruiksvriendelijk, kwaliteit én service!

- ✓ Installatie, handleiding, inclusief 2 opleidingssessies én 6 maanden support (telefoon, Internet).
- ✓ Geen verplichting tot onderhoudscontract.
- ✓ Overdracht uit vorige bestanden mogelijk
- ✓ Info: Dr. Eric Van Deputte, tel.: 02/523 32 95
e-mail: evdp@vwin.be
- ✓ Surf naar www.vwin.be voor uitgebreide info, prijslijst én lijst van gebruikers!

? U was ontzet over het gebrek aan kennis over de ziekte.

„Dat klopt. Bij mijn reizen naar ginds schrok ik echt van het feit dat mensen er bijna niets wisten en daardoor ook geen gepaste hulp zochten of vonden. Het frappeerde me, vooral omdat ik wetenschappelijk onderzoek doe naar hiv en aids. Ik voelde me er verantwoordelijk voor om aan deze mensen de nodige basisinformatie te kunnen geven. We maakten een voorlichtingsprogramma met tekeningen om ook mensen die niet kunnen lezen of schrijven, te bereiken.”

? Werken jullie samen met andere ontwikkelingsorganisaties in België?

„Ik probeerde dat, maar tot nu toe is er geen overleg of samenwerking. Wel is er een kleinere organisatie uit Wommelgem waarmee we kunnen samenwerken. Zowel hier als in de Verenigde Staten werken we uitsluitend met vrijwilligers. Niemand krijgt een salaris, alle geld dat we verzamelen, gaat rechtstreeks naar ginds.”

? Kunt u in India als dierenarts steun bieden?

„In de plattelandsdorpen zijn er wel dierenartsen, maar die werken vooral met koeien

en geiten. Er is nood aan geschoolde mensen met vakkennis over honden. Het gaat vooral om straathonden waaraan amper zorg wordt besteed. Enkele jaren geleden vonden we een jong hondje dat er slecht aan toe was en we adopteerden. Het had veel verzorging nodig. We hadden veel moeite om een dierenarts te vinden die het dier kon steriliseren. Uiteindelijk moesten we er vrij veel geld aan besteden. De hond maakt nu deel uit van de werking, zou je kunnen zeggen. We laten zien dat honden heel veel vriendschap kunnen geven. Nu leven deze dieren vooral van het afval dat ze kunnen vinden, niemand kijkt er naar om. De kinderen weten nu dat ze onze hond als een speelkameraadje kunnen zien, dat die kan worden geaaid enzovoort. De sociale en affectieve functie willen we graag onderlijnen.”

? Wat kunnen dierenartsen in België doen om uw werking te steunen?

„We hebben een steunpunt in België. Geld storten is altijd een mogelijkheid. Wie interesse heeft om naar ginds te reizen is ook altijd welkom. In het verleden reisden er al dierenartsen naar het dorp van Selvam, ze hebben er een sponsor-kind en konden het ontmoeten. Ook met de andere facetten van de werking maakten ze kennis. Zoiets is dus altijd mogelijk.”

26 euro per maand

Sahaya is de ontwikkelingsorganisatie die dierenarts Koen Van Rompay uit de grond stampte om projecten in het zuiden van India te ondersteunen. Zo loopt er onder meer een programma om kinderen te sponsoren. Dat kan door maandelijks 25 euro te storten. Daarmee wordt dan gezorgd voor betere levenskansen voor de jongeren. Onder meer een goede opleiding is cruciaal. Ook lopen er andere projecten, onder meer gericht op aidsvoorlichting, zelfhulpgroepen voor vrouwen, microfinanciering enzovoort.

www.sahaya.org en www.sahaya.eu

